

Til: Museumsstyret
Fra: Museumsdirektøren

Sakstype: Diskusjonssak
Møtesaksnr: D-sak 1
Møtenr: 3-23
Møtedato: 13.06.23
Notatdato: 02.06.23
Arkivsaksnr: 2023/1384
Saksansvarlig: Brita Slettemark

Klimahusets strategi

Det er nå tre år siden Klimahuset åpnet. I 2022 hadde vi et nesten normalt driftsår (se årsrapporten). Til nå har Klimahuset forholdt seg til strategier og plandokumenter fra før huset sto ferdig, i tillegg til UiOs og NHMs mål og strategier. Vi hadde derfor behov for et samlende dokument om vårt samfunnsoppdrag. Vi trengte også et godt dokument å prioritere etter, særlig når det gjelder kommunikasjon eksternt og internt og i arbeidet med publikumsprogram og utstillinger. Når det gjelder eksternt kommunikasjon er dokumentet viktig i møte med mulige samarbeidspartnere, sponsorer og andre interesserte. Internt er dokumentet nyttig blant annet fordi vi har ansatt alle medarbeiderne etter 2020 og at disse fra høsten 2022 inngår i tre faggrupper i UTAD seksjonen.

Vi ønsker innspill på innholdet i dokumentet.

Vedlegg

Utkast Klimahusets strategi 2023-2026
Klimahusets årsrapport 2022

**KLIMAHUSETS STRATEGI
2023-2026**

UTKAST til behandling i NHM ledermøte 23 mai

Innhold

Innledning

Klimahusets samfunnsoppdrag og mål

Strategiske virkemidler

Utstillinger

Arrangementer

Skoletilbud

Barnehagetilbud

Utleie og utlån

Innledning

Klimahuset er et utstillingshus dedikert til formidling av klima og miljø. Klimahuset er en del av Naturhistorisk museum ved Universitetet i Oslo (UiO). Huset ble gitt i gave fra UMOE AS til universitetet i 2015 og er privatfinansiert. All drift av huset er avhengig av eksterne inntekter. Klimahuset åpnet våren 2020. Klimahuset består av et utstillingslokale, en foajé og et amfi som kan romme 120 mennesker.

Klimahuset er og skal oppleves som en del av Naturhistorisk museum. Det betyr at vi jobber etter samme strategiplan og har felles publikumsprogram. Samtidig har Klimahuset et spesielt mandat om å formidle forskningsbasert kunnskap om klima og miljø. Dette var utgangspunktet da ideen om et klimahus ble lansert og dette ble etter hvert forankret i både UiOs klima- og miljøstrategi og museets Strategiplan 2020-2030 *Forstå naturens mangfold*”

Klimahusets strategi er et supplement til overordnede strategier og presenterer veivalg og prioriteringer for Klimahusets arbeid de neste tre årene. Vi har valgt en treårsperiode fordi Klimahuset fortsatt er nytt og er i en prosess med å finne sin plass og posisjon som formidlingsarena og fordi klima- og miljøsakene er i rask utvikling både med ny forskning og endring i hvilke problemstillinger, dilemmaer og løsninger som dominerer samfunnsdebatten. Klimahusets prioriteringer bør derfor kunne justeres hyppig for å kunne oppleves aktuell og relevant.

Klimahusets samfunnsoppdrag og mål

Naturhistorisk museums (NHM) formidlingstilbud skal i likhet med all annen virksomhet ved NHM bidra til en bærekraftig verden*. Klimahusets mandat er beskrevet slik i museets strategi: NHM skal bli en sentral forskningsbasert formidlingsaktør om klima- og miljøforandringer med utgangspunkt i Klimahuset.

Som del av Naturhistorisk museum skal Klimahuset også:

- Være en av landets mest attraktive destinasjoner.
- Være stedet for de gode opplevelser.
- Ha digital formidling og arrangementer med høy attraksjonsverdi for publikum.
- Tilby undervisning av skoleklasser.

(ref. NHMs strategiplan 2020-2030 *Forstå naturens mangfold*)

For den neste treårsperioden har Klimahuset følgende samfunnsoppdrag:

Klimahuset skal være et sted for oppdatert kunnskap og dialog om klima og miljø. Publikumstilbudet skal skape refleksjon og engasjement om både utfordringer og løsninger.

I tillegg har Klimahuset satt følgende mål for strategiperioden:

- Klimahusets publikumstilbud skal oppleves aktuelt.
- Klimahuset skal bidra til at klima- og miljøsakene blir mindre polarisert.
- Om lag halvparten av arrangementene skal være relevante for unge voksne.

- Klimahusets midlertidige utstillinger skal ha unge voksne som hovedmålgruppe og ha variasjon og bredde i tematikk.
- Klimahuset skal ha læringstilbud for barnehager, ungdomsskoler og videregående.

For å få dette til skal vi ha et bredt publikumstilbud med utstillinger, arrangementer, skole- og barnehagetilbud og utleie og utlån av Klimahusets amfi. For å få informasjon om hvem vårt publikum er, deres opplevelse av museet og om vi når våre mål, skal vi gjennomføre regelmessige publikumsundersøkelser.

Under følger beskrivelse av Klimahusets publikumstilbud og hvordan de skal bidra til å nå målene.

* NHMs strategiplan 2020-2030 Forstå naturens mangfold

Utstillinger

Hva vil vi

Klimahusets utstillinger er kjernen i formidlingstilbudet og utgangspunkt for formidling innendørs. Klimahusets hovedutstilling "Vi står i det nå" har som mål at publikum skal forstå årsakene til de naturlige klimaendringene, hva som fører til menneskeskapte klimaendringer og få økt kunnskap om klima- og miljøutfordringene og dets konsekvenser for natur, kultur og samfunn. Tematikken er alvorlig og kompleks, og dette skal formidles samtidig som den skal gi håp og engasjere. Utstillingen presenterer en bredde av løsninger der publikum inviteres til å ta aktive valg. Klimahusets utstillinger skal appellere til publikum med ulik bakgrunn og faglige forutsetninger.

Ved å presentere vitenskapelig basert kunnskap om klima og miljø skal utstillingen bidra til et kunnskapsbasert samfunn og debatt. Utstillingen skal samtidig oppleves aktuell og engasjere og vil derfor oppdateres regelmessig i takt med ny forskning og hva som rører seg i samfunnsdebatten.

De midlertidige utstillingene er et viktig virkemiddel for at Klimahuset skal oppleves aktuell ved at det gir rom for å løfte frem ny forskning. Utvalget skal bidra til at utstillingene oppleves relevant for flere enn de som normalt ville besøkt Klimahuset og Naturhistorisk museum.

Klimahagen er en utendørs utstilling med interaktive installasjoner. Utstillingen skal inspirere til aktivitet og handler om grunnleggende temaer om klima og natur som vær, årstider, samspillet mellom sopp, planter og fotosyntesen. Disse temaene er viktige å kjenne til før barn introduseres til menneskeskapte klimaendringer.

For hvem

Hovedutstillingen har ungdom 14-18 år som hovedmålgruppe og ble laget både for og med dem. Ungdom skal fremover utvikle samfunnet gjennom yrkesliv, politisk deltakelse og valg, økonomiske valg og verdivalg. Det er bakgrunnen for valg av hovedmålgruppe.

De midlertidige utstillingene har unge voksne i alderen 18-30 år, som hovedmålgruppe. Befolkningsundersøkelser viser at de er mest engasjert i klima og miljø, samtidig som de er

underrepresentert i aldersgruppen som går på museum. Med disse utstillingene ønsker vi å appellere til flere i denne aldersgruppen.

For Klimahagen er barn og barnefamilier hovedmålgruppen.

Familier, voksne og turister er også viktige målgrupper for Klimahusets utstillinger.

Hvordan

En utstilling for unge som omhandler en trussel mot menneskeheten og en av vår tids største utfordringer krever nøye gjennomtenkt dramaturgi for ikke å gi motløshet. Derfor avsluttes hovedutstillingen "Vi står i det nå" med løsninger og handlingsalternativer. For at løsninger, dilemmaer og handlinger skal være troverdige og engasjerende er sonene designet for å kunne endres med relativt enkle grep. Vi skal jevnlig oppdatere, legge til og bytte ut innhold slik at utstillingen gjenspeiler ny forskning, aktuelle hendelser og dominerende debatter i det offentlige ordskifte. Det krever at vi har innsikt i hva målgruppene er opptatt av og hva som rører seg i forskning og samfunnsdebatt.

De midlertidige utstillingene i utstillingsrommet "Dagens forskning" skal skiftes ut en gang i året og kurateres slik at de viser forskning på klima og miljø fra ulike fagdisipliner. Gjennom å velge samfunnsaktuelle tema skal utstillingene bidra til at Klimahuset og museet blir en relevant og interessant formidlingsaktør om et tema som berører en stor del av befolkningen.

Klimavertene skal være til stede for å støtte opp under utstillingsopplevelsen og være tilgjengelige for spørsmål og samtale. Vertene er fortrinnsvis studenter eller nyutdannede med relevant kunnskap og får opplæring i formidling ved museet.

For å appellere til et ungt publikum og holde på deres oppmerksomhet er utstillingene laget som en interaktiv og moderne utstillingsopplevelse. Variasjon i uttrykk og installasjoner skal oppmuntre til dialog, samarbeid og aktivitet med de man opplever utstillingen sammen med.

Arrangementer

Hva vil vi

Arrangementene skal berike museumsopplevelsen ved å spille på Klimahusets utstillinger og utdype, utfordre eller inspirere til engasjement. De skal også være med på å invitere inn publikum som normalt ikke oppsøker museet eller Klimahuset i sin fritid.

Klimahusets tematikk er tett knyttet til politikk, samfunnsdebatten og nyhetsbildet. Skal vi være en sentral arena for formidling av klima og miljø, må publikumstilbudet vårt oppleves som aktuelt. Gjennom arrangementer som debatter og foredrag vil vi presentere og diskutere ny forskning, aktuelle saker og problemstillinger. I et debattklima som tidvis preges av polarisering og splittelse ønsker vi å ha arrangementer med rom for dialog og brobygging på tvers av politisk og ideologisk ståsted. Vi vil få frem ulike perspektiver og meninger og være et sted der folk kan møtes og lytte, snakke og forstå mer av hverandres ståsted og argumenter.

Arrangementene i helger og skolens ferier skal være attraktive og av høy kvalitet slik at publikum får det ekstra dyttet som gjør at de velger Naturhistorisk museum i en by med et rikt og voksende kulturtilbud.

Klimahusets arrangementer skal oppleves som en del av NHM.

For hvem

Klimahuset skal nå en bredde av befolkningen. En stor del av de som besøker Naturhistorisk museum er voksne med barn, samtidig vet vi at unge voksne mellom 18 og 29 år er den gruppen som har størst engasjement for klima, men går minst på museum. Vi ønsker å få flere fra denne gruppen til å oppleve Klimahuset og resten av museet som et relevant sted gjennom å ha arrangementer som appellerer til dem. Om lag halvparten av arrangementene våre har derfor unge voksne som hovedmålgruppe. Den andre halvparten har samme hovedmålgruppe som den NHM til enhver tid har for publikumsprogrammet.

Hvordan

NHM skal utarbeide publikumsprogram for én programperiode av gangen. I tillegg skal Klimahuset ha rom for samarbeidsarrangementer. For å være en aktuell arena for klima og miljø må vi ha innsikt i hva som rører seg i den offentlige samtalen om temaet, og særlig hva unge voksne er opptatt av.

Vi vil få frem et mangfold av både kjente og nye stemmer. For å få det til må vi søke samarbeid med og inkludere og invitere inn organisasjoner, bedrifter og institusjoner. I forbindelse med arrangementer med tema knyttet til dilemmaer og utfordringer skal vi etterstrebe å ha rom for dialog og programmere slik at det er tid til samtaler og spørsmål. Når vi anser det som hensiktsmessig, vil vi strøkke arrangementene.

Under alle Klimahusets arrangementer skal det være ansatte til stede som sørger for formidling til publikum og er tilgjengelige for å svare på spørsmål.

Alle arrangementer skal ha innhold som er konkurransedyktig i Oslos kulturtilbud. Vi skal utvikle et publikumsprogram av høy kvalitet, der vår identitet som forskningsbasert formidlingsinstitusjon og museum kommer frem.

For å nå et større publikum skal vi der det er relevant koble programmet på andre kulturarrangementer som Oslo kulturnatt, Verdens kuleste dag, Klimafestivalen §112 og Øyafestivalen.

Skoletilbud

Hva vil vi

Tilbud til skoleelever er en sentral del av formidlingstilbudet ved Naturhistorisk museum. Klimahusets faste utstilling «Vi står i det nå» er laget for og med ungdom, og skoletilbudet bygger videre på dette. Klimahusets skoletilbud skal gi elevene innsikt i miljø- og klimaendringer, konsekvenser og løsninger, og har som mål å skape nysgjerrighet, refleksjon og engasjement hos elevene. Tilbudet skal være en inspirerende og særegen opplevelse utenfor klasserommet. Gjennom skoletilbudet når vi et mangfold av

elever, og en gruppe som sjeldent eller aldri besøker museer på egen hånd. Ungdommene skal oppleve at temaet angår dem og deres framtid.

Klima- og miljøproblemene er sammensatte og uten enkle svar. Dagens samfunnsdebatter kan ofte bli polarisert og lite nytenkende. Undervisningen skal være en arena for utveksling av meninger og åpen dialog.

Klimahuset skal være attraktivt og relevant for lærere som ønsker økt kunnskap og inspirasjon til en helhetlig tilnærming til utdanning for bærekraftig utvikling.

For hvem

Skoletilbudet er for elever i ungdomsskole og videregående skole i Oslo spesielt, men også for andre deler av landet. Målgruppen er dermed bredden av ungdom i alderen 13 – 18 år, uavhengig av bosted, fysiske-, språklige- og faglige utfordringer, samt økonomisk-, kulturell- og religiøs bakgrunn. Lærere i alle fag i ungdomsskoler og videregående skoler, er også en viktig målgruppe for skoletilbudene.

Hvordan

Klimahuset har egne pedagoger som er utdannet innenfor relevante fag og har pedagogisk kompetanse. De utvikler, evaluerer, administrerer og gjennomfører de ulike skoletilbudene og er sentrale i klassenes opplevelse av Klimahuset.

For at undervisningen skal oppleves relevant er det viktig at alle ungdommene føler seg velkomne og sett. Klimapedagogene skal derfor ha fokus på relasjonsbygging. Siden elever og lærer engasjeres på ulike måter tilbyr vi variert og interaktiv undervisning. Vi samarbeider med utdanningsforskere for å se nærmere på hvor godt vi klarer å treffe bredden av ungdommer med undervisningstilbudene.

Klimahuset skal tilby dialogbasert undervisning, og oppfordre elevene til aktiv deltakelse med åpne spørsmål og inkluderende dialogfasilitering. For å skape nysgjerrighet og engasjement, skal klimapedagogene formidle alvoret, men vektlegge løsninger på en nyansert måte. Fagstoffet skal tilpasses for å gjøre kunnskapen tilgjengelig for bredden av ungdommer.

Skoletilbudene skal være basert på ny forskning og kunnskap om klima, miljø og utdanning for bærekraftig utvikling. Det krever ansatte som er faglig oppdatert både på klima, miljø og museumspedagogikk. Det innebærer også at undervisningsoppleggene oppdateres jevnlig i takt med ny kunnskap.

Skoletilbudet knyttet til læreplanene, og for- og etterarbeid er tilrettelagt slik at besøket på Klimahuset kan henge sammen med undervisningen i klasserommet. Lærere skal kunne velge mellom flere tverrfaglige undervisningsopplegg med ulikt omfang og tilnærminger til temaet. Det legges til rette for dybdelæring, utforskning og elevmedvirkning i undervisningsoppleggene. Terskelen for å besøke Klimahuset med klassen skal være så lav som mulig og vi skal ha en informative og brukervennlige nettsider og et velfungerende bookingsystem.

Klimahuset skal også tilby lærerseminarer for å gi lærere faglig påfyll og tips til et helhetlig og tverrfaglig arbeid med temaet bærekraftig utvikling i skolen.

Barnehagetilbud

Hva vil vi

Viktige erfaringer og holdninger skapes tidlig i livet. Klimahuset har et mål om å være blant de fremste i landet på formidling for barn innen vårt fagområde. Vårt barnehagetilbud skal bidra til førforståelse og grunnleggende kunnskap om natur, miljø og klima. Barna skal få erfaringer som legger grunnlag for nysgjerrighet og utforskning i naturen. Målet er at respekt og kjærlighet til naturen skal følge barna hele livet. Formidlingen skal være relevant og oppdatert både pedagogisk og naturfaglig.

Vi vil også inspirere og vise barnehagepersonalet hvordan de kan jobbe med tematikken i barnehagene og være en synlig aktør i relevante fagmiljøer.

For hvem

Barnehagetilbudet er for barn i alderen 3-6 år. Noen av formidlingsoppleggene kan tilpasses slik at de også kan tilbys 1-2 klassinger på barneskolen. Tilbudet er særlig rettet mot barnehager i Oslo. Klimahusets tilbud om kompetanseheving er for ansatte i barnehage og barnehagelærerstudenter.

Hvordan

Klimahusets barnehagetilbud skal være tilknyttet rammeplan for barnehager. Formidlingsoppleggene for barnehagebarna skal være tilpasset barnets lekende, sansende og nysgjerrig natur, og gi rom for barn med språkvansker, lite naturerfaringer og konsentrasjonsutfordringer. Det krever faglig dyktige og våkne formidlere og pedagoger. Utvikling av nye opplegg gjøres av pedagoger som er faglig oppdatert på pedagogikk og har kunnskap om natur og miljø, samt de ulike dilemmaene om klima som berører samfunnet og barnehagepedagogikken.

Barnehageoppleggenes lengde og variasjon skal tilpasses konsentrasjonsevnene til små barn. Vi skal bruke variert formidling som eksperimenter, historiefortelling og bruk av sansene til å beskrive vær og natur. For at barnehagene skal kunne velge et opplegg som er relevant og passer for deres gruppe tilbys flere formidlingsopplegg med ulike tematikker og tilnærming til faget. Felles for oppleggene er at de skal gi barna gode opplevelser med natur, mestring i naturen, få sansene opp for naturen, og kjærligheten til den.

Formidlingen er lagt til Klimahagen som omkranser Klimahuset og som ligger i Botanisk hage. Hagens naturmangfold og endringer gjennom året utnyttes også i formidlingen.

Barnehagepersonalet skal oppleve Klimahuset som en profesjonell aktør og enkelt å booke tid hos. Vi skal ha et oversiktlig og brukervennlig bookingsystem.

Vi ønsker å inspirere barnehageansatte til å jobbe med natur, miljø og klima i barnehagene og vil tilby egne pedagogiske kurs og workshops for både barnehageansatte og barnehagelærerstudenter.

For å være fremst i klimaformidling for barn, skal Klimahuset samarbeide med og knytte kjennskap til relevante utdanningsinstitusjoner og kunnskapssentre samt forskere på området.

Utleie, utlån og annen ekstern bruk av Klimahuset

Hva vil vi

Gjennom å tilby ekstern bruk av Klimahuset vil vi utnytte kapasiteten til huset og få større bredde i tilbudet. Vi ønsker at Klimahusets amfi skal romme ulike typer aktiviteter fra morgen til kveld. Gjennom slik bruk utvider vi kontaktflaten med andre institusjoner innen kultur-, nærings- og samfunnsliv. Det bidrar til å øke Klimahusets, museets og UiOs synlighet og til at vi treffer et større publikum inkludert de som tradisjonelt ikke besøker museet.

Utleie bidrar også økonomisk, både ved direkte inntekt og med arrangementer som trekker betalende publikum til Klimahuset.

For hvem

Vi leier eller låner ut lokalene til alle som oppfyller de til enhver tid gjeldende kravene til bruk. Et sentralt krav er at temaet for arrangementet/aktiviteten skal være tilknyttet natur, miljø, klima eller bærekraft. Klimahuset er i utgangspunktet et sted for alle, være seg aktører fra det private eller offentlige, næringsliv eller frivillig sektor.

Hvordan

Tilbudet om bruk av Klimahuset skal gjøres kjent ved informasjon på nettsiden. Klimahuset skal oppleves profesjonelt fra første kontakt til gjennomføring og evaluering. Ansatte skal bistå med booking, tilrettelegging og praktisk gjennomføring av arrangementene.

Årsrapport Klimahuset 2022

Rapport utgitt av
Naturhistorisk museum
Postboks 1172 Blindern
0318 Oslo
www.nhm.uio.no

Forord

Kjære samarbeidspartnere og venner av Klimahuset på Naturhistorisk museum.

Varmerekorder, katastrofale flommer og nye nedslående rapporter dominerte et for øvrig dramatisk nyhetsbilde i 2022. Vi i Klimahuset ser at vi kan spille en viktig rolle ved å være et sted for oppdatert forskningsbasert kunnskap og samtale om en verden i endring.

2022 er det første året siden åpningen vi har hatt et normalt driftsår. Vi kan derfor se tilbake på et innholdsrikt år med tilbud til publikum, skoleklasser og barnehagegrupper som ga oss solid publikumsrekord. Vi har hatt en dobling av antall skoleklasser og godt over en dobling i antall publikum sammenlignet med året før. Dette året har vi hatt Arktisk år i Klimahuset, som dere vil se gjenspeiles i tilbud til både skoleklasser og øvrig publikum.

Vi opplever også at Klimahuset blir lagt merke til både nasjonalt og internasjonalt. I løpet av året har vi fått en rekke henvendelser fra aktører som vil vite mer om våre erfaringer og vår virksomhet. Vi ble for eksempel invitert til å presentere Klimahuset på Norges museumsforbunds årskonferanse, vi har hatt møte med Bill & Melinda Gates Foundation Discovery Center som skal bygge ny klimautstilling, og samarbeidet med masterstudenter i miljøpsykologi som studerer miljøadferd hos publikum. Klimahuset ble i 2022 også nominert til Statens pris for byggkvalitet.

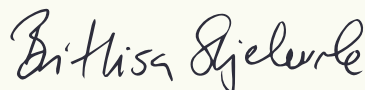
Vi erfarer at Klimahusets publikum i alle aldersgrupper får en større forståelse av hva klimaendringene er, hvordan det påvirker natur, samfunn og kultur og hvilke løsninger som finnes. Og like viktig, at de får gode opplevelser og samtaler om en av vår tids største utfordringer.

Klimahuset hadde ved utgangen av året om lag åtte årsverk, deriblant pedagoger, kommunikasjonsrådgiver, ansatte med utstillingskompetanse, arrangementsansvarlig og verter som til enhver tid er tilgjengelige for spørsmål fra publikum.

Takket være gode støttespillere og samarbeidspartnere kan vi ha et bredt tilbud som holder høy kvalitet. Kontrakten med Oslo kommune gjør det mulig å holde utstillingene oppdatert og gi undervisning til elever i Osloskolen på ungdomstrinnet og videregående skole, formidling til barnehagebarn og kunnskap til publikum generelt. I 2022 fikk vi tilskudd fra Sparebankstiftelsen DNB og Forskningsrådet, og støtte fra OBOS, Statkraft og stiftelsen Flux. Mr Iceman produserer isblokkene til utstillingen. Med støtten fra Fritt Ord fra 2021 kunne vi oppgradere vårt tekniske utstyr i amfiet slik at vi kan ha større arrangementer.

Vi benytter anledningen til å takke dere alle for samarbeidet og støtten.

God lesning!

Brit Lisa Skjelkvåle
Museumsdirektør NHM

Brita Slettemark
Leder på Klimahuset

Klimahuset har som mål å øke befolkningens kunnskap og engasjement for klima, miljø og bærekraft. Dette gjør vi gjennom utstillinger, arrangementer, tilbud til skole og barnehage, og utleie og utlån av Klimahusets amfi.

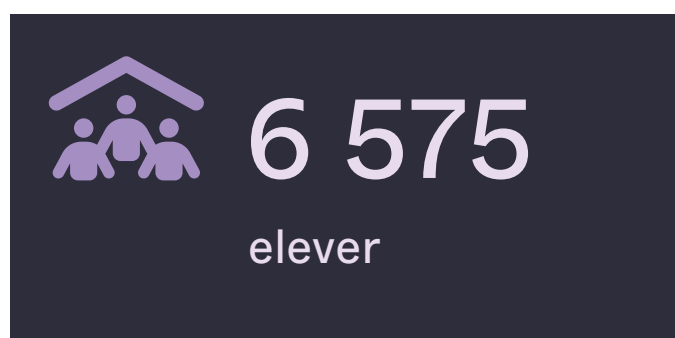
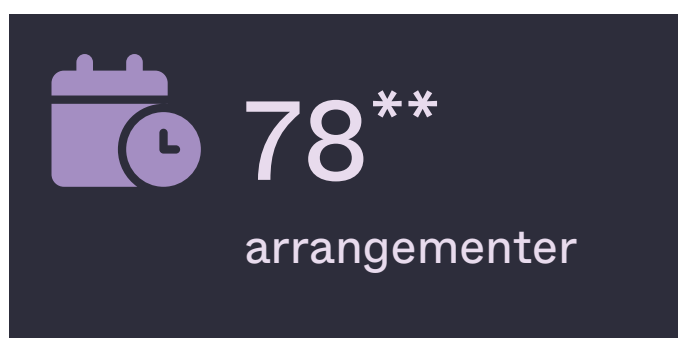
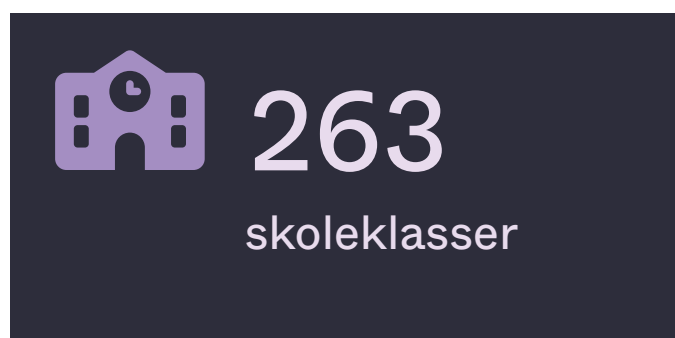
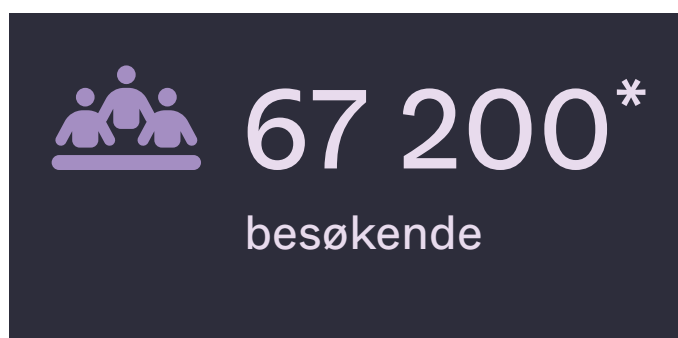
I 2022 har vi i større grad blitt en integrert del av Naturhistorisk museum med felles publikumsprogram, ny logo og grafisk profil. Samtidig har det vært sentralt for oss å ivareta vårt spesielle mandat: å være et sted for formidling av klima og miljø, med ungdom og unge voksne som viktige målgrupper. Dette følger opp både museets strategi og UiOs nye klima- og miljøstrategi.

Vi har hatt en stor bredde i type aktiviteter og arrangementer som har vært avholdt i

Klimahuset, fra lansering av næringslivsrapporter til skaperverksteder for barn og Ungdommens klimadialog hvor vi samlet elever til samtale om klima- og miljøspørsmål.

Dette året har vi hatt et særlig fokus på Arktis og klima- og miljøutfordringene der. I Arktis er tre graders oppvarming siden 1971 allerede en realitet, og dermed er dette et av stedene i verden der klimaendringene skjer raskest. Gjennom utstillinger, arrangementer og skoletilbud har vi formidlet hvilke konsekvenser endringene har for plante- og dyrelivet og det arktiske samfunnet.

I årsrapporten finnes nøkkeltall og beskrivelse av hva vi har jobbet med i 2022.

* Antallet får vi fra automatisk hodetelling i resepsjonen, fratrukket 20 prosent for feilmargen (ansatte og folk som bare er innom for spørsmål osv.).

** Inkluderer arrangementer som gikk over flere dager, som i skolens ferier og enkelte helger.

Hovedutstillingen «Vi står i det nå» har ungdom som hovedmålgruppe, men barnefamilier har også stort utbytte av utstillingen som er både variert og interaktiv. Foto: Jarli&Jordan/NHM

Innendørs utstillinger

Utstillingene er kjernen i Klimahuset og de må jevnlig justeres og oppgraderes. Vi har ansatt en utstillingstekniker som sørger for daglig vedlikehold av utstillingene og det audiovisuelle utstyret i amfiet, samt en utstillingsdesigner som kan justere og forbedre eksisterende utstillinger og sette opp nye utstillinger.

Hovedutstillingen «Vi står i det nå»

Vi har det siste året særlig jobbet med ulike løsninger for at handlingssonen, som er den siste delen av utstillingen, i større grad

oppleves som et utstillingsrom og ikke et gjennomgangsområde.

Sammen med Klimaetaten i Oslo har vi involvert publikum i kommunens klimaarbeid gjennom å stille publikum spørsmål. I to perioder har publikum svart på henholdsvis hvilke tiltak som skal til for å få befolkningen til å redusere forbruk og å gå og sykle mer. Det var stor interesse for å bidra og Klimaetaten fikk 1700 innspill som tas med videre i kommunens arbeid med å nå sine ambisiøse klimamål.

I handlingssonen har vi også stilt ut elev-

Hovedutstillingen «Vi står i det nå» viser både de naturlige klimaendringene gjennom geologisk tid, menneskeskapte klimaendringer og klimaendringenes konsekvenser. Utstillingen presenterer også løsninger vi har tilgjengelig i dag, både som individer og samfunn, og hva publikum helt konkret kan gjøre.

En smeltende isblokk i utstillingen illustrerer en av de mange prosessene klimaendringer setter i gang. Takket være en avtale med Mr Iceman får Klimahuset jevnlig nye isblokker.
Foto: Jarli&Jordan/NHM

arbeid som er resultater av Klimahusets undervisningstilbud «Svart belte i klima: Prosjekt skape». En periode stilte vi også ut resultatet av en tegne- og skrivekonkurranse om klimaløsninger og -handlinger i regi av den ideelle organisasjonen Climate Creativity.

Fra museets samlinger av naturhistoriske objekter har Klimahuset fått låne en isbjørn. Den har hatt en foreløpig plass i amfiet. På slutten av året fikk vi laget et podium inne i utstillingen hvor bjørnen etter hvert skal stå.

Utstillingen har en bildevegg som illustrerer forskjellen på vær og klima. Veggene har 30

fotografier fra samme sted tatt over en 30 årsperiode. I februar ble bildene fra Oslo skiftet ut med motiver fra Longyearbyen på Svalbard. Vi inviterte folk til å sende inn fotografier og fikk inn over 200 bidrag. Bildene er tatt i september og viser at været varierer fra år til år, men at trenden er tydelig: klimaet blir varmere.

Midlertidig utstilling «Dagens forskning»

Klimahuset har et lite rom for midlertidige utstillinger hvor vi inviterer eksterne til å presentere dagens forskning. Fra februar hadde vi utstillingen «Oppdrag luft» om klimaforskning i Arktis og Antarktis som ble laget i samarbeid med NILU – Norsk institutt for luftforskning.

Et av målene med NILUs utstilling var å få flere ungdommer til å vurdere klimaforskning som karrierevei.

I utstillingen fikk publikum følge en luftprøve fra den ble tatt i polarområdet, via analyse og kvalitetskontroll, og hele veien fram til den refereres i en ferdig rapport, som for eksempel fra FNs klimapanel. Utstillingen ble åpnet av klima- og miljøminister Espen Barth Eide 13. februar, og er hovedsakelig finansiert av Forskningsrådet.

I Klimahagen kan barna sveive på lyttestasjoner og høre små fortellinger om vær, natur og årstidene. Håndkraft må til for å gi energi nok til å sette i gang fortellingene. Foto: Jarli&Jordan/NHM

Utendørs utstillinger

Klimahagen

Klimahagen er tilrettelagt for at barna skal lære om natur og vær gjennom aktiviserende installasjoner. Denne delen av Botanisk hage har vist seg å være et populært sted for barnehagebarn og barnefamilier. I 2022 har vi forbedret skiltingen og lyttestasjonen og laget et kart med informasjon om hagen. I områder med mye tråkk er det blitt fylt på med treflis og det er foretatt sikkerhetsbeskjæring av trærne og annet nødvendig vedlikehold.

I 2022 har hovedmålgruppen for museets publikumsprogram vært barnefamilier med barn i alderen 3–15 år. Felles for arrangementene er at de skal knyttes til museets utstillinger og for Klimahuset, at formidling av klima og/eller miljø inngår i arrangementsopplevelsen. Vi har i tillegg hatt arrangementer rettet mot unge voksne.

Nye serier

I 2022 startet vi opp noen arrangementsserier:

Skaperverksted i Klimahuset

Siste søndag i måneden arrangerte vi skaperverksteder med inspirasjon fra museets utstillinger og gjenbruk av materialer. Publikum fikk utfordre sin kreative side. Alle verkstedene hadde et mål om at publikum skulle lære noe om natur, klima og/eller miljø.

Frokost i Klimahuset

Høsten arrangerte vi tre frokostforedrag i Klimahuset. Dette er del av et nytt konsept der forskere fra UiO presenterer forskning innenfor Klimahusets tematikk. Vi serverer frokost og kaffe og publikum kan se utstillingene før og etter foredraget. Vi retter oss særlig mot studenter, men arrangementet trekker også et bredere voksent miljøengasjert publikum. Arrangementene var gratis. Tema som forbruk, naturens rolle i kampen mot klimaendringene og energismarte byer sto på høstens program.

Babyomvisninger

Museet begynte med ukentlige babyomvisninger som roterer mellom museets ulike utstillinger. En gang i måneden holdes de i Klimahuset, der en av våre dyktige pedagoger står for omvisningen på 30 minutter. Nybakte foreldre introduseres til

1400

besøkende

48*

egne arrangementer

* Inkludert arrangementer som går over flere dager, som tilbud i skolens ferier.

utstillingene og det miljøvennlig bygget. Konseptet har vist seg å være populært på hele museet.

Klesbyttedager

Vi arrangerte to klesbyttedager. Den ene i forbindelse med Den store klesbyttedagen, et initiativ fra Naturvernforbundet. Den andre i samme tidsperiode som «Black Friday». Arrangementene var for barn og unge i alderen 10–15 år som ville bytte inn klær til noe «nytt» som andre har levert inn. Overskuddsklærne ble donert til Ukrainske flyktninger og M&E Stiftelsen.

I vinterferien kunne barna lage sine egne dioramaer med dyr fra Arktis. I hovedsak ble det benyttet materiale fra museet som ellers ville blitt kastet.

Frokost i Klimahuset var godt besøkt. Her er det samfunnsgeograf og UiO-forsker Per Gunnar Røe som snakker om den energivennlige byen og om den kan bli sosialt ekskluderende.

Andre høydepunkter

Ungdommens klimadialog

I november arrangerte vi for første gang Ungdommens klimadialog. Vi ønsket å gi ungdom mulighet til å lytte til hverandres tanker rundt klima- og miljøspørsmål og å ha en dialog rundt dette. Tre klasser fra Oslo deltok fysisk og en klasse fra Molde vgs. deltok digitalt. Foreningen Dialog i Praksis var med både på å utvikle og å gjennomføre arrangementet. Vi hadde også god hjelp fra to studenter ved Høyskolen i Kristiania. Elevene snakket gruppevis om spørsmål som: Hvilke tanker og følelser har du om tiden vi lever i nå? Hvordan ønsker du at verden skal se ut om 20 år? Hvordan kommer vi dit? Og Hva kan hindre oss i å komme dit? Det ble gjort lydopptak av elever som delte tanker etter arrangementet. Prosjektet er støttet av stiftelsen Flux, som også støtter vårt undervisningstilbud Klimadialog. I 2023 jobber vi videre med lydopptak fra arrangementet og vurderer om det kan brukes i en utstilling, et arrangement eller lignende.

Filmvisning og debatt

I forbindelse med Klimafestivalen §112, hadde vi flere visninger av filmen «Enhver har rett til»

Ungdom deler tanker om framtiden under Ungdommens klimadialog.

om Norges første klimasøksmål. Jurist Ketil Lund deltok på en av visningene for å snakke om søksmålet og svare på spørsmål. Samme dag holdt klimapilot fra Oslo kommune, Hauk Are Fjeld, et foredrag for barn med tittelen: Hvorfor i huleste blir det varmere?

Arrangementer om Arktis

I forbindelse med at vi startet opp Arktisk år i Klimahuset, arrangerte vi «Arktisk dag», et faglig seminar for elever. Arrangementet besto av foredrag og elevene fikk anledning til å snakke med forskerne i etterkant. I samarbeid med Nordområdeutvalget ved UiO arrangerte vi en åpen fagdag med tittel «Hotspot Arktis: Klimaendringer og geopolitikk» som samlet folk fra forskning og forvaltning. Fagdagen var en del av UiOs arktiske program.

Feiring av Klimahusets toårsdag

Klimahuset markerte to år siden åpning med to arrangementer: To skoleklasser fra Tøyen barneskole ble invitert til en forestilling med Blekkulf. Ungdom fra nærmiljøet ble invitert til fest på kveldstid med foredrag, kahoot, pizza og anledning til å snakke med noen av museets forskere.

Klimapilot Hauk Are Fjeld engasjerte store og små med eksperimenter, filmer og foredrag.

Elev ved 8. klasse på Lambertseter skole, Zahraa, fikk æren av å overrekke klima- og miljøminister Barth Eide beskjeder fra publikum.

Forskernatt: Sjømonstre gjennom tidene

Tema for Forskningsdagene i 2022 var havet, og under årets Forskernatt kunne vi tilby publikum en unik opplevelse på museet med utgangspunkt i Klimahuset. Forsker og paleontolog Lene Liebe Delsett holdt et engasjerende foredrag med temaet sjømonstre, fortidens marine reptiler, og hva vi kan lære av fortidens klimaendringer. Dette ble etterfulgt av en omvisning i de nye geologiske utstillingene. De mange fremmøtte fikk smake miljøvennlig mat fra havet, deriblant tangpasta og stillehavsøsters. Forskernatt er et internasjonalt konsept der forskere møter folk flest gjennom ulike typer arrangementer.

Til dette arrangementet mottok vi støtte fra Forskningsrådet.

Besøk av klima- og miljøministeren

Etter stortingsvalget i 2021 ble Espen Barth Eide utnevnt som klima- og miljøminister. Vi inviterte ministeren til et besøk på Klimahuset 13. februar. Programmet besto av åpning av utstillingen «Oppdrag luft», avduking av nye værbilder fra Svalbard og overrekkelse av beskjeder som publikum hadde skrevet både før og etter stortingsvalget. De fleste lappene kom fra barn og unge og besto av alt fra tydelige oppfordringer til lykkeønskninger til den nye statsråden.

Klimahuset har et formidlingstilbud om vær, natur og årstider til barnehagegrupper i alderen tre til seks år. Alle tilbudene er utarbeidet av vår barnehagepedagog og er i tråd med Rammeplan for barnehage. Tilbudene er tett knyttet til både barnehagens verdigrunnlag, området bærekraftig utvikling og målene for fagområdet natur, teknikk og miljø. Å utforske naturen og å gjennomføre eksperimenter er sentralt i oppleggene våre. Formidlingen foregår utendørs, blant annet i Klimahagen.

Barnehagetilbud i 2022

Oppdagelsesreisen. Barna blir med på en oppdagelsesreise i Botanisk hage sammen med det lille treet Trym Tindved. Opplegget inviterer de små til samtaler om vær, årstider, naturvern og hensynsfull ferdsel.

Se naturen med pinnens øyne. Sammen skal barna, «de levende pinnene» og Trym Tindved oppdage og undersøke årstiden, dagens vær og naturen i Botanisk hage. Barnas nysgjerrighet og innspill får stor plass.

Værkassa. Dette opplegget foregår året rundt og handler om vær og årstider. Barna får prøve seg på enkle fysikkforsøk, og vi tar opp spørsmål som for eksempel: Hva er skyer laget av? Hva er luft og vind, og hva kan vi bruke vinden til?

En av Klimahusets barnehagepedagoger utforsker vær fenomener med en gruppe engasjerte barnehagebarn.

Skoleklasser besøker Klimahuset gratis. Klimahuset har en kontrakt med Utdannings-etaten i Oslo og i tråd med denne er undervisningsopplegg med klimapedagoger forbeholdt Osloskolen. Andre skoler kan bestille egne kortere skoleomvisninger og skolebesøk uten formidler med tilhørende lærer- og elevhefter. Alle skoletilbudene er samlet i et bestillingssystem som administreres av pedagogene.

Klimahusets klimapedagoger er alle utdannet i et relevant fagfelt i tillegg til å ha pedagogisk kompetanse. I 2022 har klimapedagogene jobbet med profesjonalisering av undervisningen og bestillingssystemet. Vi har også startet utviklingen av et nytt undervisningsopplegg om naturmangfold.

Fra februar 2022 skalerte vi opp skoletilbudene til ti økter i uka. Vi har gjennom hele året tilbudt fire ulike tverrfaglige undervisningsopplegg om klima, miljø og bærekraftig utvikling. Alle oppleggene har en 90 minutters interaktiv og variert undervisningsøkt for både elever og lærere. Økten foregår både i utstillingene og i amfiet. I tillegg har vi utarbeidet lærerveiledninger og undervisningsmaterieell til for- og etterarbeid på skolene.

Videreutvikling av skoletilbudet

I 2022 har vi gjort følgende tiltak for å utvikle og oppdatere skoletilbudene i Klimahuset:

- Videreutviklet undervisningsopplegget Klimabesøk etter evalueringer og

233

skoleklasser med formidler

40

skolebesøk uten formidler

7

lærerseminarer

6 575

elever på besøk

observasjoner slik at det er bedre tilpasset de ulike alderstrinnene. Vi har også laget et etterarbeid til undervisningsopplegget som tar for seg dilemmaer knyttet til ulike løsninger for en mer bærekraftig fremtid.

- Påbegynt utviklingen av et helt nytt og mer omfattende undervisningsopplegg om naturkrisen, kalt Prosjekt natur. Tilbudet åpner for booking våren 2023. Her skal elever kunne se klimakrise og naturkrise i sammenheng. De skal lære om naturmangfold, hvorfor intakt og mangfoldig natur er viktig for oss mennesker og hva som truer den.
- Gjennomført to større evalueringer med lærere og elever, i tillegg til interne og eksterne observasjoner med tilbakemeldinger.

Evalueringer av skoletilbudet

Vi evaluerte undervisningstilbudene både våren og høsten.

I vårens evaluering deltok 451 elever og 43 lærere. Tilbakemeldingene var svært gode. Både elever og lærere trakk frem det varierte og interaktive som spesielt positivt i undervisningsoppleggene.

«Jeg synes det var bra at man lærte mye om klima på en gøy måte.»

Elev på 9. trinn.

«Det var veldig hyggelig og lærerikt. Veldig gøy med praktiske oppgaver. Lærer mye mer da.»

Elev på VG2.

«Det var utrolig bra! Høyt engasjement blant elevene.»

Lærer på 10. trinn.

86 %

av lærerne synes undervisningen var veldig bra eller utrolig bra

80 %

av elevene synes besøket var bra, veldig bra eller utrolig bra

Undervisningstilbud til skoler i 2022

Svart belte i klima: Prosjekt klimautfordringen*

Hver eneste dag tar vi valg som påvirker klimaet og miljøet på en eller annen måte. I dette prosjektet skal klassene gi seg selv en utfordring og se om de klarer å endre noen vaner hos seg selv, på skolen eller i nærmiljøet.

Svart belte i klima: Prosjekt skape*

I dette prosjektet skal elevene bruke kreativt arbeid til å lære om klimaendringer og en bærekraftig fremtid. Gjennom ny kunnskap og egne erfaringer skal elevene lage sin egen utstilling. Klassene som gjennomfører prosjektet får et diplom.

* Undervisningsoppleggene kalt Svart belte i klima er mer omfattende enn de andre og innebærer blant annet en del mer både for- og etterarbeid.

KlimaDialog

Dagens samfunnsdebatter kan ofte bli polarisert og lite nytenkende. I dette undervisningsopplegget bruker vi dialog som metode for å utvikle elevenes egen forståelse og respekt for ulike perspektiver knyttet til bærekraft.

Klimabesøk

Dette undervisningsopplegget har nesten hele undervisningsøkten inne i utstillingen «Vi står i det nå» med mange aktiviteter og samarbeid mellom elevene.

Bærekraftseminar

Dette er et tilbud til hele lærerkollegier, avdelinger eller trinnsteam. Seminaret gir faglig påfyll, gode tips og tid til planlegging av et helhetlig arbeid med bærekraftig utvikling på skolen.

Skoletilbudet inkluderer en omvisning i utstillingene med en av våre dyktige klimapedagoger. Foto: Jarli&Jordan/NHM

Høsten gjennomførte vi en evaluering med elever og lærere som hadde deltatt på undervisningsopplegget Prosjekt klimautfordringen. Vi ville blant annet undersøke effekten av og hvilke opplevelser elever og lærere hadde med for- og etterarbeidet. Svarene viste at de aller fleste var godt fornøyd med opplegget. Noe av det mest gledelige ved undersøkelsen var hvor gjennomgående positive elevene var til å jobbe med å løse et klima- eller miljøproblem, både i et samfunnsperspektiv og på et individuelt nivå.

«Jeg blir mer reflektert over de ulike problemstillingene, og når vi drøfter løsninger tenker jeg at vi samarbeider godt for en felles fremtid.»

Elev på 10. trinn

79 %

Jeg likte besøket på Klimahuset bra, veldig bra eller utrolig bra

«Fint for elevene å få innsikt i hva de kan gjøre for å hjelpe miljøet, og at de blir oppmerksomme på valg de tar i hverdagen.»

Lærer på 10. trinn.

6

Utleie, utlån og bestilte omvisninger

Klimahusets amfi leies ut til arrangementer med miljø, klima, natur og/eller bærekraft som tema. Amfiet lånes også av andre enheter ved UiO til møter og arrangementer med samme tema.

Utleiearrangementene har hatt stor variasjon i både form og innhold. Her er noen eksempler fra 2022:

- Kick-off «Oppdrag endring» i regi av Miljøagentene
- Energi Norges lansering av «Bærekraftsrapporten 2022»
- Utviklingsfondets panelsamtale «Kaffen i en klimatruet verden»
- Arbeidsmøte i entreprenør- og industrikonsernet AF-gruppens interne miljøforum
- Redd Barnas rundebordsmøte om klima og menneskerettigheter

Klimahusets verter har hatt omvisninger for mange ulike grupper. Gruppestørrelsen har variert fra 5 til 20. I 2022 har vi blant annet hatt omvisning for:

- Studenter fra universitetene UiO, NMBU og OsloMet
- Næringslivet ved Telenor, PwC og AF Gruppen
- Vitenskapsformidlere fra Teknisk museum, Anno Domkirkeodden og Campus Ås

I sommermånedene tilbød vi en pakke med utleie og omvisning til redusert pris for bedrifter, kalt «Klimahusets sommertilbud til bedrifter».

Næringslivet var aktive brukere av Klimahuset i 2022. Her fra et CEO-møte med Skift, en medlemsorganisasjon for næringslivets klimaledere. Bildet nederst er av rektor ved UiO, Svein Stølen som deltok på møtet. Foto: Alexander Eriksson/Skift.

18 utleiearrangementer i amfiet

13 utlån til UiO

20 betalte omvisninger

21 gratis omvisninger

Fakta om Klimahuset

Klimahuset er et hus for formidling av klima og miljø for alle aldersgrupper og særlig ungdom og unge voksne. Vi har et bredt publikumstilbud med utstillinger, skole- og barnehagetilbud, arrangementer, utlån og utleie.

Klimahuset er en del av Naturhistorisk museum ved Universitetet i Oslo og åpnet i juni 2020. Det er Nordens første utstillingshus om klima.

Bygget ble gitt i gave til universitetet fra Jens Ulltveit Moe, UMOE.

Utstillingen innendørs og installasjonene i Klimahagen er designet og bygget av utstillingsarkitektene SixSides.

Klimahuset er bygget på en måte som gir minst mulig miljøbelastning og klimagassutslipp og er premiert som et forbildeprosjekt i FutureBuilt.

Om bygget

Klimahuset er i seg selv et utstillingsobjekt. Det er et av Norges mest miljøvennlige bygg og produserer på årsbasis mer energi enn det forbruker. Huset er bygget med kortreiste

Klimahuset er et av Norges mest miljøvennlige bygg og er et av forbildeprosjektene hos FutureBuilt.

materialer og store deler av taket utvendig er dekket av solceller. Overskuddsenergien fra solcellepanelene går til nabobygget Brøggers hus. Takvinkelen er optimal for solinnstråling, samtidig som den gir en «pipe-effekt» for den naturlige ventilasjonen. Det er i tillegg lagt jordsløyfer under gulvet for kjøling om sommeren og oppvarming på vinteren. Innvendig er taket i amfiet dekket av resirkulerte stålplater, betongen på gulvet har svært lavt karbonavtrykk, det er brukt resirkulert trevirke i utstillingen og innvendig trematerialer på veggene er kortreiste.

Klimahuset er et av Norges mest miljøvennlige bygg og produserer på årsbasis mer energi enn det forbruker.

Cicero, Skift og Klimahuset inviterte samarbeidspartnere, sponsorer og venner for å feire Jens Ulltveit-Moes 80-årsdag i september. Foto: Jarli & Jordan/Skift

Bli vår samarbeidspartner!

Vi ønsker bedrifter og organisasjoner velkomne til å bli med oss videre i å utvikle og å styrke vårt arbeid. Ditt bidrag vil gi besøkende et faglig godt forankret og attraktivt tilbud for å forstå mer av klima- og miljøproblemene vi står overfor og hvilke løsninger og handlinger som finnes.

Ta kontakt for å diskutere muligheter for samarbeid.

